

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KOZLONY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem prebitamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesszük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. <i>Mérsékelten nem adatsak vissza.</i>	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolós szerkesztő: BARABÁS ALBERT.	Előfizetési ár: Egyes évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlittér soronként 50 kr. Többesoldali hirdetéseknek engedély.
--	--	---	---	--

A vármegye.

Legerősebb támasza a megvénhedt liberálisizmusnak. Az egyházpolitikai reformok idején ugyszólván egytől-egyig a reformok mellett nyilatkozott, e lépésével azt a látszatot kelte, hogy az ország egész középosztálya a liberálisok táborában van. A megyék bizalmi felirataival kezében, a liberális párt el tudta hitetni od a f e n t, hogy a dagály, a szél iránya az ő vitorláknak kedvez, s az ő hajójukat viszi ellenállhatatlan erővel előre.

A mai vármegye, melynek feje fölött állandóan az államosítás veszélye lebeg, rendelkezésére áll a liberális államhatalomnak, nem azért, mert liberális, hanem mert hatalom. Az alkotmány híres bástyái oly részvénytársaság színvonaláig süllyedtek, a melyeknek egyetlen feladata a kormány részére bizalmi nyilatkozatokat és képviselőket liferálni.

Az előtt mégis csak akadt egy-egy ellenzéki érzelmű tisztviselőkar. Ma ennek hírehamva sincs. Még ellenzéki vármegyékben sem számíthat az ellenzék a vármegyei tisztikarra. Félreáll és aggodalmaskodik; csak ott rohan vidáman a csatutüzbe, a hol kormányparti jelölt érdekében buzgólkodhatik.

Tudják, hogy a megye megérett a reformra, s tudják, hogy ez a reform a kormány hatalmának horgára juttatja őket teljesen. Nem is várnak s remélnék a tisztviselők már a vármegyétől semmit; sóvárgó szemek a mindenható kézre tapadnak, mely büntet s jutalmaz, mely hivatalt, kitiintetést, anyagi javakat adhat nekik jutalmul, ha jól viselik magukat.

Állításunk nem szorul különös bizonyításra. Nézzünk Stomfára, Giráltra, Nyit-rára. Még a legutolsó utkarparó is a kormányparti jelöltek mellett korteskedett éjjel-nappal. Sőt még a királyi bíróságok tagjai is. Hol a bírói függetlenség, ha a bíró urak kortestollat tűznek a kalapjukhoz s könnyű szerrel eladják testüket-lelküket annak az ördögnek, melyet állami omnipotenciának hívnak?

A vármegyék magatartására az államosítás intenzív félelme hat. Nehány évvel ezelőtt Kossuth Lajost választották diszpolgárrá s erőlyesen felirtak az országgyűléshez egyes nemzeti kérdésekben. Sőt

Hevesben, Borsodban, Somogy, Jász-Nagykun-Szolnok stb. vármegyékben a tisztviselőkar a közjogi radikálisizmus jelszavait hangoztatta.

Az államosítás úgy hat e gyöngye népség politikai magatartására, mint a delej hatással van a vasra. Most csak olyan viczispánok szolgálják a vármegyét, a kik királyi tanácsosok, kormányparti képviselők, vagy főispánok akarnak lenni: a kik a vas-koronarend harmadik osztályát többretartják a megye közönségének bizalmánál és szereteténél.

A főjegyzők alispánok akarnak lenni. A főszolgabírák főjegyzői vagy alispáni állás után esengenek. Mindnyájan az államosítást várják; úgy várják, mint a szentlelket. A vármegyei Danaét aranyeső alakjában hódítja meg a hatalom Jupiterje.

A néppárt a megyei tisztviselőkarra a mai körülmények közt nem számíthat. Legfeljebb ott, a hol a főpapok, vagy egyes nagytekintélyű nagy urak ügyesen megnyernek őket.

De csalódnék, a ki azt gondolná, hogy a vármegyét nem lehet átfórnálni. Menni fog ez, habár nehezen, a megyei bizottságok felrisszításával. A törvényhatósági bizottság fele a virilistákiból áll, kiknek jelentékeny része az ősi birtokos és mágnásosztályból telik ki. Tenát azokból, kikre a néppárt az agrárpolitika kitzítésével számíthat.

Fájdalom, nagybirtokosaink, főleg mágnásaink, keveset törődnek a vármegye dolgaival. Tisztjeikre bizzák, hogy a gyűléseken a latifundiumok érdekeire felügyeljenek. Személyes megjelenésük és aktív fellépésük sokat tehetne a végből, hogy a néppártnak híveket és barátokat szerezzen. Ahelyett, hogy kastélyaikba elvonulnak s duzzogva a megyeháznak feléje se néznek: vegyék kezükbe a közgyűléseken a vezérszerepet, melyre hivatva vannak.

A virilisták intézményében rejlt, de eddigelé leköttöt eröket fel kell szabadítani, hogy igazi rendeltetésüknek éljenek. A megyebizottsági tagok másik része választás utján jut be a székházak gyűléstermébe. A néppárt a legutolsó választásnál több vármegyében szép sikert ért el, pedig magára volt hagyatva, s kevésé szervezve.

Hogy azonban időnk legyen szervezkedni mindenfelé, tüzzel-vassal meg kell

akadályozni a megyék államosítását a liberális rendszer alatt. A néppárt híveinek minden körben, fent és alant egyaránt, propagandát kell kifejteniök a vármegyék államosításának elhalasztása mellett.

Ha majd a liberalizmus megbukott, akkor beszélhetünk a vármegyék reformjáról.

BELFÖLD.

— **Obstrukció.** Ellenzéki körökben hirtár, hogy az Ugron-párt obstrukcióra készül. A kormány tudvalevőleg új felhatalmazást akar kérni a képviselőháztól, hogy rendes költségvetés nélkül kormányozhasson. Ha márczius végéig, a mikor az első indennity lejár, ezt meg nem kapja, válság előtt fog állani. Vagy kormányváltás következik, vagy kénytelen lesz Bánffy engedményeket tenni az obstrukció abbahagyása végett. Hogy az országgyűlés feloszlattassék, arról most, közvetlen a milleniumi ünnepek előtt, több már nem lehet szó. Ugronék akcióját az Apponyi és Kossuth-párt is támogatni fogja.

— **A bécsi választások.** Holnap, csütörtökön választanak a bécsiek községi tanácsokat. A liberálisok és a zsidók aggodalommal tekintenek e választások elé, levén vereségük újból bizonyos, mert a bécsi választók háromnegyed része antiliberális.

— **Váljunk el!** A szélsőbaloldali nagy hazafiak zavarban vannak. Addig menydörögtek az Ausztriával való vám- és kereskedelmi szerződés ellen, míg végre az osztrákok maguk elhatározták, hogy felmondják nekünk a szerződést. Tessék most előállani ideákkal és tervekkel a 48-asoknak, mert a mit maguk szerettek volna elérni, azt megkapták most az osztrákok ineziatívájából. — Annyi bizonyos, hogy a kiegyezés a milleniumi évben semmiesetre sem jut tető alá; az pedig nagyon valószínű, hogy az egy évi provizórium alatt sem lehet a feleket kiegyeztetni, vagyis más szavakkal: Soha kedvezőbb idő nem volt az önálló vám- és kereskedelmi terület megteremtésére, mint jelenleg. Pár év előtt a ki Ausztriában a kiegyezés felbontásáról mert volna beszélni, hazárdulónak tekintették volna. Ma Bécs képviselői nyíltan kijelentik, hogy a personaluniót is jobbnak tartják a mostani kiegyezéses állapotnál. — A osztrákok, kikről Napoleon azt mondta, hogy egy eszmével és egy hadsereg-

Mai lapunk 8 oldal.

gel mindig hátra vannak, most az egyszerű megelöztek bennünket a „Váljunk el” kimondásában. Kossuth Ferenc ezért azt indítványozta a képviselőháznál, hogy a kormány azonnal mondja fel a szerződést és tegye meg az intézkedéseket az önálló magyar vámterület érdekében. Apponyi szintén ily értelemben szólalt fel, s a képviselőház hangulata erősen hajlik az önálló vámterület felé. A kormány azonban bizik, hogy sikerül létrehoznia egy mindkét félre méltányos szerződést.

— Néppárti gyűlés Pápan. Mint Páparól írják nekünk, tavasz elején néppárti gyűlést fognak tartani pápai elvtársaink. A mozgalom élén Néger Agoston apátkanonok áll.

— Tüntetés a kormány ellen. Sopron megye törvényhatósága bizalmatlansági nyilatkozattal egyenértékű határozatot hozott. Egyik néppárti biz. tag indítványára elhatározta, hogy a millennium alkalmából külön feliratot intéz a királyhoz, annak dokumentálására, hogy nem a kormány vezeti be a nemzetet az új évezredbe. A főispán tiltakozott a tüntetés ellen, de a többség leszavazta.

Keresztényszellem az iparban.

Írta: dr. Giassacsin Sándor.

A magyarországi czéhrendszert is a francia forradalom divatja söpörte el.

A régi czéheket némileg pótolják az iparoskörök, legényegyesületek. De mindazt megadni nem képesek, a mit a czéhek virágzásuk idejében az ipar felvirágoztatására és főképp a kisipar védelmére megtettek. Németország több vidékén ez oknál fogva a czéhrendszer egy nemét újból életbe léptették.

A szabad ipar megteremtője a keresztény szellem, ettől, egyedül ettől várhatjuk annak újabb fellendülését is. Csakis keresztény elvekből kiindulva ipartörvény adhatja meg a védelmet a kéziiparnak a megbízhatóság s a szolidaritás tekintetében sokkal silányabb, de külszínre tetszetősebb gyári ipar ellenében. Teljesen méltányoljuk azért

a gyári ipar nagy fontosságát — sok tekintetben nélkülözhetetlen, s gazdasági életünk fejlődését neki köszönjük; — de nem egészséges dolog, ha a gyáripár a kézi munkát fölemesztli, főlészívja, fölfalja. A gyárak egyeseket gazdagíthatnak, — népek jólétét és függetlenségét csak a kéziipar és földművelés virágzása biztosíthatja.

A régi czéhrendszernek a modern viszonyok szerint való újjáalakítása ügyében talán a legtöbbet Németország tette, s hogy ez megtörtént, abban kérdeme van a katolikus parlamenti pártnak, a centrumnak, melynek programja különben még távolról sem valósult meg egész terjedelmében. De Németország katolikus összefogatai, s az évenként — most már több helyen is — magtartatni szokott keresztényszociális értekezletek, gyűlések, mindinkább előkészítik a talajt arra, hogy Németország kéziipara keresztény alapon újjászerveztessék, s ez által megerősödjön a gyáripar egyeduralmának ellentálmii tudjon.

Ez irányban az első lépést megtette az 1881. júl. 18-iki törvény, a mely a szabad czéheket (Innungen) visszaállította. De miután a belépés nem volt kötelező, ennek az lett a következménye, hogy sokan szűkebb körökbe kivonták magukat a terhek viselése alól, de a haszonból, mások rovására, részüket mégis kivették. Ezen a bajon segített az 1884. decz. 8-iki törvény, mely a czéhkötelekbe nem tartozó mesterektől az inastartás jogát megtagadta. Az 1876. ápril 26-iki törvény pedig a czéhszövetkezeteknek (Innungsverbände) megadta a jogi személyiséget. E szövetkezetek külön technikai iskolákat állíthatnak föl, kebelükből választott bíróságot alakíthatnak, s bizonyos autonóm jogokat is élveznek. Az 1887. jún. 6-iki törvény pedig elrendeli, hogy az ipar fejlődésére célzó intézmények, mint az ipariskolák s legényszállások fenntartására a czéhszövetkezetekhez nem tartozó mesterek is kötelezhetők.

Németország konzervatív államférfiai most azon vannak, hogy törvény által biztosítsák azt, hogy kézműves mesterséget önállóan csak oly iparos üzhessen, a ki alaposan ért hozzá. Ezt az ugynevezett képesítési bizonylat (Befähigungsnachweis) kötelező volt által kívánják elérni. Eziránt már több ízben javaslatot nyújtottak be, de eddigelő még nem sikerült azt törvény erejére emelni.

Igen nagy gondot fordítanak továbbá az inasok vallás-erkölcsös nevelésére is. Ha az iparos tanuló az vallásos szellemet s azokat a keresztény erkölcsi elveket, melyeket a szülői házból magával hozott, inasodása alatt elveszíti, akkor mást nem várhatunk tőle, mint azt, hogy vörös szocializmus növendéke s később terjesztője, vagyis szocialdemokrata, talán anarchista leszen belőle. Ennek elejét vendők, előrelátó gondos férfiak kezdeményezésére. Németországban az inaszövetkezetek alakultak, melyek az iparostanulókat szakszerű kiképezését és vallás-erkölcsös nevelését célozzák. Ilyen szövetkezet ott tiz van, összesen több mint 10,000 taggal.

A mi hazai viszonyaink talán egyik-másik tekintetben többé-kevésbé módosított alakját kívánják az óvó eszközöknek, — de kétségen kívül ugyanazon alapról kell kiindulni, vagyis: a keresztény szellemből.

Ez a szellem alakította meg a közép-korban a czéheket és virágoztatta föl a kézműves ipart; manap a közgazdasági viszonyok változtak ugyan, mindamellett megint csak ettől a szellemtől kell várnunk azt a módját a szövetkezésnek, mely a mértéket nem ismerő önzésnek, az ocsmány haszonlesésnek és a gyengébbek kiszákmányoltatásának gátat fog vetni és amely az ipart, a munkát ismét tisztessé, s becsültté fogja tenni, egyuttal pedig az iparosok boldogulását biztosítani képes.

TÁRZA.

Per analógiam.

— A „Fejermegyei Napló” eredeti tárzája. —

Ráfogják, hogy olyan században élünk, hol minden ember ideges. Még gondolkodni is alig veszünk időt magunknak s legszivesebben mindjárt a fejünkkel futunk a falnak.

No hát ez tisztára hazugság.

— Ti vagytok idegesek: persze, hogy persze — gunyolódott az öreg Balambér. András — olyan báránytürelmetek van, hogy még az öreg apám sem evett különbet, pedig az még czopfot viselt a jámbor.

— És honnan tudja, bátyám uram, hogy nekünk olyan báránytürelmünk van? — kérdi Balambér öccse a pénzügyi segédttikár.

— No csak te fogd be a szádát, öcsém — hiszen gyámoltalanabb embert meg éppen nem hordott még a föld háta...

— Mint?

— No igen is, mint uram öcsém.

— De bátyám, remélem ezt meg is magyarázza?

— Igen szivesen, csak parancsolj velem. — De hát voltaképpen mi baja bátyám uramnak, hogy unos-unfalan belém botlik.

— Mondtam már, ki nem állhatom, ha vakakinek birkatürelme van.

— Urambátyám, mindjárt fölfortyan valami bennem, ha még tovább is így folytatja. Mert én hirtelen haragú ember is tudok ám lenni.

— Te? Már mint te? No csak ne bolondulj. Engem hiszen nem téz olyan könnyű szerrel lövni. Tudod-e öcsém, mi vagy te?

— No lát mi vagyok?

— Eleven sóbálvány, a milyen Lótnak a felesége volt. Az egy napig nézte a pusztuló Sodomát s te már esztendeig puskázol...

— Gomorhára talán?

— Nem, hanem az alispán leányára, de hát azért egy lépéssel sem rukkoltál még közelebb hozzá. Hát ilyenek az ideges emberek? a szenvedélyes szerelmesek? A tizenkilencedik század dicső szeladonjai? Szégyeld magad, öcsém, hidd el még az őseink se szenvedtek volna meg körülükben ezzel a gyámoltalansággal, pedig hát azokat elég flegmával pingálták a vászonra.

A fiatal ember ajkán elhalt a szó. Kezével önkénytelen is a füle tövéhez nyult. Az öreg véletlen csakugyan a tukszemét találta; mert szó a mi szó, ez a szerelem volt a fiúnak a leggyengébb oldala.

Csakugyan ugy volt, mint Balambér mondta, esztendőszám sóhajtozott már a nélkül, hogy ki mert volna rukkolni a dologgal. Az alispán leánya viszonzotta szerelmét, de a szülők egészen más párthie után vadásztak. Egy törvényszéki bíró volt a választott s azzal a pénzügyi segédttikár nem merete fölvenni a

küzdelmet. Tudta, hogy a rövidebbiket huzná. Azért hát szép türelemmel megadta magát sorsának s várta a sült galambot.

Hanem az öreg kíméletlensége, melylyel a dolgot feszegetni kezdte, mégis kizökkentette a fiatal embert a rendes kerékvágásából. Bántotta, hogy valaki gyámoltalansággal vádolja. A molnár is dühös lett, mikor lisztlopónak nevezték.

— Tudja, bátyám uram, maga nem ért az ilyen dologhoz — kezdte végre husszu hallgatás után bizonyos sértő fensőbbiséggel.

— De az árgyelusát is, öcsém — pattant föl az öreg haraggal — kétszer ne mondd, különben mindjárt velem gyül is meg a bajod. Én már akkor megházasodtam, mikor még a kalendáriumbeli csillagvizsgáló se tudta volna megjósolni, hogy olyan haszontalan fráter megszületik-e valamikor, a milyen te vagy.

— No, no, bátyám uram — csitította a fiatal ember az öreg; jónak látta kicsit bekötni a kerekét, minekutána a tapaszalás azt mutatta, hogy az öregnek mindene lehet, csak birkatürelme nincs.

— Mit beszélsz hát bolondokat?

— Hiszen csak azt akartam mondani, hogy bátyám uram házassága egészen más valami volt, mint a miről most szó vagy — szólt az engesztelődés hangján a pénzügyi segédttikár.

— Csak azért se volt más — lármázott az öreg — olyan volt, szakasztott olyan, mint a tied. Nekem sem akarták odaadni a leányt.

— És mégis odaadták?

Ujmódi nászutazás.

— Eredeti tudósítás. —

(0. 0.) A liberáliszmus dicsőségére szolgál, hogy új divatu nászutazások kezdenek divatba jönni. Természetesen ezek egészen önkénytelenek. Létrehozója az annyira magasztalt polgári házassági jogrend, mely mindent inkább teremtett, mint jogot és rendet. Mert hiszen a házassalandók joga teljesen ki van szolgáltatva a legdurvább önkénynek; a rend pedig a rendtelenségben virul. Jogorvoslat pedig a hallgatás. Mindezt pedig a legnagyobb spitzbernatós miniszter ur megvárja, hogy őt, s benne a liberáliszmust dicsőítsék. Ily gyanus értékű dicséretre az anyakönyvvezető urak nap-nap után egy-egy szép követ (de botránykövet) szolgálnak a nagyobb fajtából s bizonyítják a jó és olcsó intézmény tökéletességét s az ujsítteti hivatalok szolgálatkészségét, rendszerét és a béke iránti érzékenységét.

Ily adattal kedveskedik a gulácsi anyakönyvvezető ur is, mint a polgári házasság papja, ki a nászmenetet rendezte ilyenképen.

N. N. feleket az ott szokásos módba kihirdette, f. hó 4-ére adott terminust a polgári egybekelés végrehajtására. El is készültek a szokásos módban, de valami váratlan közbejött, s az egybekelésből ezen napon nem lett semmi. A násznép szétment és dicsérte kiki a maga módja szerint az új jogrendet. Dehát a mi népünk elég türelmes ahhoz, hogy hozzá tördök a lehetetlenhez, ha csak fél igazságot mutatnak is neki. S ezt az esetet nem is vették valami nagyba. Jön a második terminus, egy héttel később: február 12-ke. Előtte való napon a jegyzők mindent elrendeztek, hogy a jegyző ur tudomásul veszi, hogy másnap jönni fognak. A nászmenet kocsiira ül, s megy most már aggodalom nélkül, hogy előbb a polgári aktusnak a jegyző előtt, azután a kövágó-őrsi lutheránus lelkész előtt vallásos kötelességüknek tegyenek eleget. Csak hogy a jegyző ur e közben mást álmodott. Elutazott N. Kanyászra állítólag, súlyosan beteg atyja ágyához.

Nem vagyunk oly rideg érzésűek, hogy ily okot ne méltányoljunk, ott a hol fontosabb kötelességekbe és jogokba nem ütközök, de a mi szerény fölfogásunk szerint, ha ez az ut sűrűs volt, nem a násznapre háritandó a várakozás kötelessége, hanem az anyakönyvvezetőt illeti a helyes intézkedés, hogy abból a felekre hátrány ne származzék. A násznép egy része. völegény, menyasszony berobognak Tapolczára s a szolgabírói hivatalnál keresnek utbaigazítást. Itt persze nem tehetnek a dologban egyebet, mint utasítják a menyegző elhalasztására, vagy táviratozni a gondos jegyző urnak, hogy legálább a szomszéd anyakönyvvezetőnek táviratilag adjon meghatalmazást, ha már előbb ezt elgondolni nem tudta.

Majdnem a nap is alkonyodóba járt, mikor e meghatalmazással a tördemiczi anyakönyvvezetőhöz is beállíthatnak s őt megnyerhetik a polgári aktus végrehajtására. Estefelé megint egybeverődhetett a násznép, de már az egyházi egybekelést végre nem hajthatták, mert az idő már nem adta ki, hogy a távoli eklézsiába is eljuthattak volna. El is maradt szerencsésen a rákövetkező vasnapra a törvény azon paragrafusna nagyobb dicsőségére, hogy a polgári aktus vezető anyakönyvvezető tartozik a feleknek oly időben rendelkezésökre állani, hogy az egyházi házasságot is lehetőleg azon napon végrehajthassák.

Ilyképen néz ki a Bánffy-Perczel-féle pacifizikáció! Ha aztán a felek a szenvedett károkkért az önkénykedő, gondatlan, nem ritkán lelketlen anyakönyvvezető urakat telőségre vonni akarták, bizonyára még nekik állana föllebb s a sok herczehureza után fölmertő végzést kapván visszafordulnának újabb nászutak rendezésére. Perczel Dezső lelke rajta, hogy oly egyének kezébe adta a hatalmat, kik azt a közönséggel szemben önkényesen kihaználják.

Szegény millennium, mennyi felelősség háramlik reád, hogy ily szegény intézményt engedtélt létrejönni, mely a szakadatlan viszárlések által keres pacifikációt.

— No hát, ücsém, itt a kezem, én megpróbálom.

A párbeszéd félbeszakadt.

Alispánék estélyt adtak. Meghívták rá a félvárost. Ott volt a pénzügyi segédtitkár is Balambér Andrásal.

Másnap két asszony találkozik az utcán.

— Jaj lelkem — kérdi az egyik — hallottál arról a skandalumról?

Alispánék estélyén? Fél fülle hallottam valamit. De hát mi történt voltaképpen?

— Botrány, országra szóló skandalum! Képzeld galambod, az a szerencsétlen Balambér András, tudod az a vén fiskális az egész vendégserg hallatára kinyilvánította, hogy az alispán leánya szereti a pénzügyi segédtitkárt s az is bolondul utánna. S mindjárt föl is hívja a szülőket, hogy a fiatalokat házassítsák össze.

— No, és?

— No és a lány völegénye, a törvényszéki bíró erre megszökött, az alispáné nyomában elajult, az alispán meg a vén fiskalist formaliter kidobta.

— Ugy kellett a gazembernek — felelt a másik — de hát a leány, meg a segédtitkár?

— Azt mondják, egy hét múlva lesz az eljegyzésük.

Kincs István.

A Vörösmarty-kör felhívása.

A millenium megünneplése czéljából a helybeli Vörösmarty-kör a székesfejérvári és fejérmegyei körökhöz és egyletekhez a következő felhívást intézte:

A folyó év tavaszán a magyar állam és nemzet, a legelső magyar embernek a koronás királynak dicső jelenlétében, nagy jelentőségű ünnepélyt fog ülni; mert öntudatunkat az a gondolat hatja át, hogy ez ünnepély európai életünkben ép az ezredik év határán áll s a mig miveltségünk és képzeletünk segélyével ezer évnek küzdelmeit és törekvéseit, örömeit és gyászát hozzuk vissza, multunknak édes elgondolása a második ezernek megsejditése felé sodor.

Elizognak újra előttünk Árpádnak hon-szerző csatái, érezzük a mongol pusztítás grúszát, újra és szebben álmadjuk vissza Mátyás fényes udvarát, Mohács felül az elesett hősök sóhaját hozza felénk a szellő, megbámuljuk a hős tejedelmeket, a kik a nyugati nagy eszmék vivása mellett, a nemzeti önállóságot is védtek a durva erőszak ellen; itt vannak előttünk a jelen századnak nagy nemzeti alakjai, a kik az iparért és vagyonosodásért, a szabadságrt áldozták életük legjavát, majd a forradalom győztesen keresztül elvezettek a szabad magyar állam alkotmányáig, 1867-ig. Érezzük, a mint szívünkben zsong a multnak álma, hogy az ezredik év árjánál a legnagyobb nemzeti kegyelettel kell megállanunk s csak az elmúlt idöket átérezve és átgondolva lehetünk bizalommal, elszántsággal és kitartással jövőnk felé.

S van-e hely a fővárosban kívül, a mely nagyobb mértékben meghívandhatja a kegyeletet és hálát, mint Székesfejérvár?

Itt a legösibb város határán vonult el Árpád a hét vezérrrel s hirdette a meghódított földet magyarnak; itt koronázták a legelső magyar királyt és számos királyi utódot. ök itt jártak, kormányoztak és itt pihentek soká — lelkeik öseikhez térve — drága tetemeik; egyik nagy irónk szobra a Vörösmarty-téren félkelti lelkünkben a multak iránti kegyeletet s mig a szép tavasszal a város gazdag határán járunk, minden dülö, vagy hajítás gyászos, de dicső dolgokról regél; ott estek el a török dúlás alatt érdemes elődeink, étkökbek karddal és szóval szolgálták a hazát, mig halálukban nekünk mindig drága tetemeik a földet termékenyítik meg, hogy az aczélos buza is hálára oktasson.

A Vörösmarty-kör a legmélyebb tisztelettel és bizalommal hívja fel Székesfejérvár és Fejérmegye érdemes egyleteit, hogy társadalmi téren is fejezze ki e város a nemzet és saját multja iránti háláját; bizalommal fordulnak a mélyen tisztelt nögyeletek iránt, mert csak a nem régenmult is szépen igazolja, hogy a hol a női gyöngyesség és figyelem egyesül, a siker a leghódítóbb erővel szokott elkövetkezni.

Korunk intencióját is szolgáljuk ez alkalommal, a mely a társadalom különböző elemeinek nagy és nemes munkában való egyesítését tüzi ki czélul. E nemzeti ünnep volna a legszebb alkalom annak igazolására, hogy bár gondolataink, törekvéseink sokszor elhajlanak egymástól, de a hazaszeretletben és kegyeletben egyek vagyunk.

Ünnepélyt óhajtunk rendezni, a mely minden körnek közreműködésével érné el a legszebb sikert, a midőn felolvasás méltatná a nap jelentőségét, a dalkörök zenéje lelkesítően járna át szívünket s a város derék honleányainak részvétele forná meg a legszebben a nagy nap iránti kegyeletnek finom koszoruját. A mig így egyfelől a város színéjét, intelligenciáját együtt és egy gondolat meg érzés ereje alatt bevülni látnók, nem feledkezünk meg arról a népről sem, a mely a megszerzett földnek törésével keresi kenyerét. Egy nép ünnepély künn a szabadban, a melyen a nép szava és eszejárás szerint fejletnek fel az évnek jelentősége ép oly jól szolgálja ezt a célt, mint a mennyire szépen és meghatóan nyilatkozhatik az intelligencia komoly és hálás felfogása a fennebb jelzett ünnepélyen.

— Oda ám, de hogyan! volt magyar királyi ész, a milyen nektek . . .

— Nincs — fejezte be a fiatalember.

— Igenis, hogy nincs — folytatta az öreg csöndesebben, hogy a mérgét kicsit kifújta — tudod-e ücsém, hogy miként vittük dülőre a dolgot?

— No?

— Csak úgy, hogy nekem volt egy bátyám, ki segélyemre sietett. Éppen nyilvános mulatságon voltunk együtt valamennyien. Én a jövendőbelim körül settenkedtem, szülői is ott voltak s egyszer közénk lett az én bátyám, a leány kezét az én kezembe teszi s hangosan, hogy a vendégek csakompak meghallhatták, azt mongta;

— Ezek a fiatalok szeretik egymást, egymásnak teremtette őket az Isten s ha a szülőknek nincsen kifogása ellene, akár meg is tarthatjuk mindjárt a kézfogót.

— És mit szóltak a leány szülői hozzá? — kérde megijedve a fiatalember.

— Mit szóltak? Lehet, hogy káromkodtak, dühösek voltak, de a dologon nem lehetett már változtatni — a leányt kénytelen kellett lenni odaadták.

— De bátyját azt csak pokolra kívánták?

— A legjobb barátjuk lett a végén.

— No hiszen csak ma próbálná meg valaki az ilyet! — szörnyűkődött a segédtitkár.

— No és ha megpróbálná?

— Ugy kidobják, hogy a lába sem éri a földet.

Szerény felhívásunk bizonyára oly gondolatokat fejez ki, amelyek ott élnek az egész város mivel polgárságának a lelkében és ép azért bizalommal eltelve kérünk fel minden egyes mélyen tisztelt egyeletet, hogy kebelből képviselőknek minket megkeresni, hogy mindnyájunknak együttes működése által oldjuk meg azt a feladatot, a mely az egész város társadalmának ép úgy kötelessége, mind díszösége!

A Vörösmarty-kör választmányi ülésének megbízása alapján.

Székesfehérvár. 1896. február hó.

Dr. Garda Samu
titkár.

Vértessy József
igazgató.

Válasz egy nyiltlevelére.

Lapunk szombati számában egy nyilt levél jelent meg, a „Székesfehérvár és Vidéke” szerkesztőjéhez czimezve. Ez utóbbi által most a következő sorok közötttelére kértünk fel:

Tek. Ullain Ferencz tanító urnak
Sáregresen.

Igen tisztelt tanító ur a katolikusokat összetéveszti a néppárttal, s miután hozzám intézett nyilt levelének kiindulási pontja hibás, ebből származik többi tévedése is.

Remélem, hogy rövid időn ismét munkatársaim sorában fogom üdvözölhetni!

Maradok

Székesfehérvár, 1896. február 25.

tisztelettel:

Lipcsy Lajos

a „Székesfehérvár és Vidéke”
szerkesztője.

Jubiláris banket.

A Székesfehérvári takarékpénztár, mint szerdai számunkban említettük, a közgyűlés után fényes banketet rendezett. A „Magyar Király” nagytérképében a patkóalakulag felterített asztalok mellett egybegyűlvé láttuk városunk egész intelligenciáját: a megye, a város, az állami hivatalok főnökeit, s több egyesületnek a vezető férfait. Összesen 110 teríték várta a vendégeket és pedig elmés meglepetéssel: minden meghívottnak a helyét és terítékét nevére kiállított részvény jellelte ki. A takarékpénztár eredeti részvényének e megkiesinyített, de fotografikus hűségű utánzata volt egyszersmind tulsó lapján az étrend, melyet Balás vendéglős ügy gastronomikus mint borászati szempontból kifogástalanul állított össze: és pedig a következő tétellekkel:

Bouillon, Tok mayonaise- és tatar mártással, Marha-sült körözve, Fácán képosztával és compottal, Parfait és fagyalt, Giardinetto, Moccakávé, Chateau Balás fehérbor, Badacsonyi rizling, fehérbor, Egri cabinet vörösbör, G. H. Mumm francia pezsgő.

Az asztalfőt a takarékpénztár elnöke, gróf Cziráky Antal foglalta el: mellette voltak br. Fiáth Miklós főispán, gr. Zichy Jenő, (kit megérkeztek zajos éljenzés fogadtak), Say Győző altábornagy, Havranek József polgármester, Cziráky László gróf, Tóth Aladár országgyűlési képviselő, Daróczy István törvényszéki elnök, Zóbel Gyula pénz. igazgató, Szüts Artur megyei főjegyző, Hattyúfi Dezső árvasz. elnök, Festetics Béné gróf tanfelügyelő, Seidel Lajos főkapitány. Ujházy Sándor kir. ügyész, stb.

A harmadik fogásnál fölemelkedett Cziráky Antal gróf, s lelkes, hódoló szavakban éltette apostoli királyunkat. Utánna dr. Fanta Adolf alelnök éltette a vendégeket; Diebala György Fiáth főispánt; Fiáth báró a Zichy, Esterházi és Cziráky családokról megemlékezvén gróf Cziráky Antalt, ki ha közgyűről, szépről, nemesről van szó, mindig megtalálja

saját nemes szívet; Szüts Andor a fehérme gyei takarékpénztár nevében Cziráky grófot; Tóth Aladár a város és a megye törvényhatóságát; Havranek János az intézet igazgatóságát és választmányát; dr. Fanta Adolf gróf Zichy Jenő, az intézetnek 16 év óta választmányi tagját; Fittler Béla tisztii ügyész Say altábornagyot, a ki mint a takarékpénztár egykori tisztviselője birta kártársai osztatlan szeretetét, jelenben pedig a honvédség egyik kiváló disze; Say Győző altábornagy hangsúlyozta, hogy a katonák feladata „kifélé pajzsnak, befelé a király és a törvény öröké lenni”. az intézet vezetőit és hivatalnokait; Wéber Károly Daróczy István törvsz. elnököt és az államhivatalok főnökeit; dr. Eisenbarth Károly Dietrich Szilárdot, a jubiláris évkönyv összeállítóját; Kalteneker Márton vezérigazgató a budapesti vendégeket és üzletbarátokat; Zichy Jenő gróf megemlékezvén kankázusi utjáról, a takarékpénztárt, Fiáth Miklós báró Tóth Aladárt, az ünnepély egyik főrendezőjét: Pataki Armin a sajtót, stb.

A lakoma vig hangulatban, cigányzene mellett, éjjelig tartotta együtt a diszes társaságot.

Városi és vidéki hírek.

— Püspöki konferenzia. Dr. Steiner Fülöp megyés püspökünk tegnapi Budapestre utazott, hogy részt vegyen a püspöki konferenzián, melyet folyó hó 27-én tartanak a hercegprimásnál. A konferenzia egyik tárgyát képezi a főpapság részvétele a milleniumi ünnepségekben.

— Személyi hírek. Dr. Pelle Ödön kanonok, mint őszinte részvétellel értesülünk, hosszabb idő óta beteg fekszik. — Holdházy János cz. püspök állapota, ki a mult heten operáltatta magát egy bécsi magánintézetben, sulyosra fordult. A győri káptalan, melyhez tartozik, két tagját küldte látogatására.

— László főherceg, mint vadász. Érdekes reminiscenziákat közöl a „Vasárnapi Ujság” Tewrewk István tollából a boldogult László főhercegről. Elmondja, hogy leggyakrabban vadászott Teésen, Steiner Fülöp püspök birtokán. A falu közepén emelkedő magas földszintes házban szállt meg, s innen történtek a kirándulások a püspöki erdőterületre, melynek legmegkapóbb részelei a „vereshegy” és a „sötét horog völgye”. Ebben a völgyben több órát töltött egy alkalommal dr. Major Ferencz székesfehérvári főorvossal, ki mindig tagja volt László főherceg rendszeren kisebb vadásztárságának, valahányszor csak a püspöki területen vadászott. Tizenhat éves korában Sárkeresztúron vadászott, ugyancsak mint dr. Steiner püspök vendége. Hajtővadászat volt a nádasban s a hajtásban a cigányok is részt vettek. Major doktor e vadászatról felvételeket is eszközölt. A „V. U.” által közölt képen látható a két főherceg, Steiner püspök, Holdházy apát, Major főorvos és Bundala pesti spirituális. — Tewrewk István nagyérdékű könyve, melyhez a legtöbb adatot maga a főhercegi család szolgáltatta, nemsokára megjelenik a könyvpiaczen.

— Megváltozott időjárás. Két heti tavaszi napfény után megváltozott az utoza egyszerű. A kalucsnik, a bundák és egyéb prémes jószágok ujra előkerültek. Az olvadásnak indult kocsolyapálya ujra tükörsimaságúvá fagyott s vigan folyik rajt a már félbeszakadt mulatság. Ugy van! A tél egész erejével ujra visszabört; sűrű nehéz pelyhekben hull a hó s vastag fehér takaró fedi a házak tetejét, s a már egészen tavaszi enyhességivé vált levegő ujra a

fagypontra alá süllyed. A korán kinyílt ibolyák elragytak, s a fehér hóvirág vette vissza uralmát, — remélhetőleg azonban csak rövid időre.

— Városi közgyűlés. A törvényhatóság bizottság, mint már jeleztük, március hó 9-én közgyűlést fog tartani. Fontosabb ügy nincs a tárgysorozatban, mely következőképen van összeállítva: Határozat az üresedésbe jött mértékitelesítő állás betöltése tárgyában. A főispán átirata a számonkérőszéki ülés megtartása tárgyában. Kiadóhivatal jelentése özv. Holler Mihályné tobak-utcazi háza megvételéről tárgyában. Városi tanács előterjesztése a helybeli Sz.-Ferencz-rendiek pótdómentesség iránti kérvényök tárgyában, továbbá a hagyatéki leltározási díjakra vonatkozólag és Kirisits József temetési költségei kiutalványozása iránt. Szabolcs-megye felirata a szegény betegek részére kiadott gyógyszerök költségei fedezése iránt. Polgármesteri jelentés, mely szerint az állami italmérésű jövedék 1894. évi jövedelméből 12,946 frt 47 kr. utalványoztatott házipénztárunk javára. Nyugdíj-felügyelő bizottság előterjesztése özv. Branizza Károlyné nyugdíjaztatási ügyében. Özv. Branizza Károlyné kérvénye férje temetési költségei kiutalványozása iránt. Nyugdíj-felügyelő bizottság előterjesztése a Szüts János, volt utca-rendőr özvegyének nyugdíjaztatása ügyében. Városi tanács előterjesztése a légszesz-gyár eladása tárgyában kötött szerződésre vonatkozólag. Városi árvaszék jelentése az árva-házi kamathitralékok behajtása tárgyában. Polgármesteri jelentés Holler Mihályné, tobak-utcazi háza ügyében.

— A vasárnapi böjti vásárnak nem a legszebb idő kedvezett. Kellemetlen, éles szél kavarta fel a vásártér porát, gyorsan elkergetve az amugyis vékony vásárlókedvű közönséget. Állatokban nem volt hiány, de annál több a vevőkben, s így a vásár nem volt a leg-sikerültebbek közé sorozható. Földműves emberek a vidékről meglehetősen számmal jelentek meg, de az őr úrútalynak híját látták vendég-lőlni s a cigánybandák.

— Helyreigazítás. A helybeli önk. tüzoltó egyelet legutóbb tartott évi közgyűléséről hozott tudósításunkba egy kis hiba csuszott be, ugyanis ügyessé nem Mészlényi Lajost, hanem Dr. Borchert Jenő ügyvédet választották meg.

— Veszett macska. A mult vasárnap Rác-utca 19. szám alatt levő házban egy veszett macska megharapta Csikós Miklós, 14 éves fiút és Kovits Milutinét. A macskát agyonlövették s miután konstalták rajta a veszettség jeleit, a megmárt két embert fel szállították Bndapestre a Pasteur-intézetbe. A rendőrség pedig a további bajoknak veendő: elrendelte, hogy a rácvárosban az összes macskákat ki kell irtani. A kutyák pedig 40 napig megköve tartandók.

— Pályázat tanítói állásra. A Eejermegyéhez tartozó ettyeki róm. kat. elemi népiskolánál üresedésbe jött tanítói állomásra 350 frt fizetés, külön bejárattal butorozott szoba, 4 méter kemény tüzfűfa javadalmazással pályázat nyitattik. Orgonálásban jártasok előnyben részesülnek s mellékjövedelemre számíthatnak. Kérvények márczius 1-ig Magdics István esperes urhoz küldendők, Ettyek, (Fehérm.)

— Czigányok a csárdában. Vásárnapján néhány moré a vásártér egyik lebujában ütötte fel tanyáját. Fáraó vitéz ivadéka itt valami fölött összeveszték s olyan verekedést rögtönöztek, hogy néhányan véresen maradtak a földön. A rendőrség elfogta a főembereket, névszerint: Dömötör Lajos, Kolompár József, Kerbulics Mária s Kolompár Lidit s ezeket 3 napra elzárták.

— A levelek helyes csimézése tárgyában a postaigazgatóság az alábbi figyelmeztetést intézi a közönséghez: A Budapest területére szülő levelezesek gyors kézbesítést felelte hátráltatja az a körülmény, hogy a levelezesek csimézése hiányos. A csimírásban ugyanis leg-feljebb az utca és a házszám van feltüntetve, holott a levelezesek gyors szétosztása és kézbesítése érdekében igen kívánatos, hogy a csimírásban a közigazgatási kerület (I—X-ig) az emelet és ajtószám is ki legyen tüntetve. A

levező közönség tehát saját érdekében is felkértek, hogy a Budapestre intézendő levelezéseinek czímirtatában az utera és hásszámon kívül még a közigazgatási kerületet valamint (az emeletet és ajtószámot) is kiírni sziveskedjék.

— **A hol sok a lakzi.** Dunádonyi levelezőnknek az ottani házasságokról beüdvözölt kimutatásából látjuk, hogy sok ott a szerelmes szívű legény és hajadon. A mult évi október óta mostanáig 32 pár lett férj és feleség, még pedig nemcsak amugy polgáriasan, hanem az Isten oltára előtt. A vegyes házasságbeliek mind a kath. vallásra egyeztek. A békés egyetértés fentartásában, tudósítónk állítása szerint, része van Szatory Gyula anyakönyvvezetőnek is, ki lelkiismeretesen figyelmezteti a feleket az egyházi élet fentartására.

— **II. Lajos király új szobra.** A mohácsi szoborbizottság elhatározta, hogy a szoboralap 2115 frtnyi összegét gyűjtés útján 2600 frtra kiegészítik, s ebből 100 frtot a legjobb pályamű megjutalmazására fordítván a többi pénzen a Cseleptak helyén új szobrot emeltetnek II. Lajos királynak. Emléknék ez is szép lesz, de megfelelni nem fog a mohácsi ütközet jelentőségének, mely megkíváná, hogy egy csataemlék az elesett hősök tetteit hirdesse.

— **Gyászrovat.** Ifj. Bernáth Pálné, szül. Röhlich Julia a hó 25-én, élete 25-ik, boldog házasságának 7-ik évében, hosszas szenvedés s a haladók szentségének ájtatos felvétele után elhunyt. Halálát férjén és két kis gyermekén kívül széles körű rokonság gyászolja. — H a v e l k a Antal nyug. abai plébános tegnap este 9 órakor meghalt.

— **Magyar nemzeti ruhavisélet a millenium alatt.** A budapesti egyetemi ifjuság körében az a hazafias eszme merült fel, hogy a fiatalság a millenium alatt újítsa fel a 60-as években divatozott magyar ruha-viséletet. Ennek az eszmének a megvalósulását igen megkönnyíti három budapesti szabó-cég ajánlata, mely szerint 25 frtért az egész öltözetet elkészíti. A mint értesülünk, a székesfejérvári fiatalság közt is megindult a mozgalom, hogy e terv városunkban is megvalósuljon. E hó 27-én gyűlést fognak tartani, melyen a tanuló ifjuság részvételét a helybeli tanítóintézetek igazgatói megengedték. A kibocsátott meghívó így hangzik:

A székesfejérvári fiatalságot felhívjuk, hogy hazánk milleniuma emlékére — követve a bpesti fiatalságot — kezdjük meg a 60-as években hordott magyar-ruha viselést.

Ezennel felkérjük Önöket, hogy folyó hó 27-én d. u. 5 órakor tartandó szervező-bizottság alakuló gyűlésére Szent-István-tér 1. szám alatt levő házba minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **A dunántúli dalosszövetség a mult héten közgyűlést tartott Győrön.** A tagsági díjat továbbra is 5 frtban állapították meg, s elhatározták, hogy az idén, tekintettel a milleniumra, nem tartanak dalos-ünnepélyt. Az 1897-re tervezett ünnepély és közgyűlés helyéül Sopront jelölték ki.

— **Házasulók sztrájkja.** Sopronban nem akar házasodni a fiatalság, mert nincs kedve az anyakönyvvezetővel tárgyalni, ez a különös sztrájk kiterjed a vármegye legtöbb községére is. A kapuvári járásban levő Eszterházi, kecsői, röjtöki, vittnyédi és szergényi anyakönyvi kerületben például egyetlen egy házasság sem történt, a mióta életbe lépett az új rend.

— **Ritka eset.** A mult vásár lefolyása alatt nem fordult elő lopás, ami eléggé dicséret a rendőrség éberségét.

— **Aranymisék papok** G a u z e r János anyakönyvvezető mária-keméni esperes-plébános, jelenleg pécsi lakos és T a r b é r c z y József muccsi, plébános f. 6. február 15-én, ülték pappá szenteltetésüknek ötven éves jubileumát. Troll Ferenc választott püspök, káptalani helynök külön levélben üdvözölte az alkalomból a jubileumokat. Mindkettő most 72 éves.

— **Szörnyű halál.** B á n János dunaföldvári lakos, szállójában levő házacska-jában, hol már évek óta csendes magányban lakott, a uapokban szerencsétlen halálra mult ki. Este ugyanis, mielőtt nyugalomra hajtottá volna fejét, befutott s úgy fektült le. De szegény ember rossz fát tett a tűzre. A nedves nyers fa füstje kitöltötte a kályhából s Bánt Jánost megfojtotta. De nem is vették mindjárt észre a dolgot, csak midőn már négy napig nem mutatkozott, egyik katonának feltűnt, hogy Bánt sehol sem látja, tehát kiment hozzá és az ajtó be lévén zárva, az ablakon nézett be s akkor látta, hogy Bánt mozdulatlanul fekszik ágyában. Keltegette, később rátörte az ajtót; Bánt holtteste akkor már feloszlának kezdett indulni.

— **Indokolt antiszemizmus.** Poroszországban élénk agitáció folyik az iránt, hogy a zsidó tanítókat lehetőleg ne alkalmazzák a községi iskolákban. Borre porosz kultuszminiszter egy rendeletet bocsátott ki, a melyben kimondja, hogy figyelemmel kell lenni arra, hogy a zsidó tanítók a német nyelvet és a kereszties hadjáratok történetét nem adhatják elő úgy, hogy az a német ifjuság lelkiületére lelkésítően hathatna.

— **Öngyilkos leány.** Klein Fáni helybeli varróleány melancholikus természetű volt s ezenfelül még szegény is. Buskomorságtól valószínűleg a szerelem okozta. Valamint azt is, hogy megunta azt a 24 esztendő, a mit idáig élt és szombaton, a hó 22-én. lakásukon, öreg-utca 5. szám alatt, az udvaron levő nyitott kutba ugrott, Mire észrevették és Fűrész rendőrbiztos két hajdu segítségével kihuzta a kutból, már megszabadult a rá nézve kínos élet terhétől.

— **Kimutatás.** A székesfejérvári f o d r á s ifjuság által február 16-án rendezett táncvigalom alkalmával felülviztek:

Toth Aladár védnök 20 frt 40 kr. Sáy Viktor altábornagy 4 frt, Szubin Antal és Deveseri Mihály 2-2 frt, Toma Károly 1 frt 80 kr., dr. Saára Gyula, Kisa Mihály, Gaál Kálmán, Belák Ignác, Boross Sándor, Gaál István, Ács Ferenc, Till István (Pécs), Auerbach K. Jakab, N. N. és Löwinger László 1-1 frt, Bleier Mátyas, Mach Gyula, Hamma Endre és Gáncs István 80-80 kr., H. V., Mihályi József, G. A., Szalai N. és N. N. 50-50 kr., Stummer K. N. N., Szabadi László, ifj. Auerbach, N. N., Klein Salamon, Vendég Imre, Fehérffy Gábor, N. M. káplán, N. N. örmeester és Peresztégi Karolin 40-40 kr., Polányi Sándorné, Podmaniczky N., Fűrész József, Loósz Nándorné, Stigler Henrik és Bohu Lajos 30-30 kr., Auerbach P. Jakab és Steiner Lajos 25-25 kr., Gróf Imre és Meier Lajos 20-20 kr. A nemes szívű adakozók, ugyiszintén P o l ó n y i és W é b e r kiasszonyok kik a rendező jelvényeket elkészítették ez uton is fogadják a rendezőség hálas köszönetét.

* Van szerencsém becses tudomására adni, hogy raktáramból tulzsufofoklást végett gyári áron alul adok el. Legszébb és legdivatosabb öszi és tavaszi kelmeket, kitűnő jó mosó-barchetokat, rumburgi czernavaszak, kanavaszakot. Gyönyörű szép választék szalon-szőnyegeken. Agyertők és függönyök szövetből és csipkéből gyári raktár. Törülközők, asztalkendők, szines és fehér, valódi szépségű fajták. Ajánlom b. figyelmébe ezen ritka kedvező alkalmat. Tisztelettel Steininger Sándor.

Irodalom és Művészet.

A magyarországi egyházi javak jogi természete, írta dr. O s z t o v i c s Gerő, csanádmegyei áldozópap. Már a hetvenes években akuttá vált a kérdés: kiéi tulajdonképen az egyházi javak, a papi birtokok Magyarországon? Milyen a jogi természetét és javaknak. Ekkor volt szó ugyanis másodízben a kath. autonómia megalakításáról. A kérdés azóta vita tárgyát képezte. Szerző nagy alaposággal felel meg e kérdésre, hogy az igazságszerető emberek mások jogainak tisztelhetetartására bírja. Művében előre bocsátja az egyházi vagyon fogalmát, aztán meghatározza a magyar egyházi javak jogi természetét, s végül megfelel a fontosabb ellenvetésekre. E mű olvasását különösen azoknak ajánljuk, kik a zsidó-liberalizmus által hangzott egyházi javak szekularizációját egészen viszhangoztatni szokták. Megszerezhető Wajdics Nándor könyvkereskedésében Budapesten. 80 kr-ért.

A kézművesipar multja, jelene és jövője czimvel alapos értekezés jelent meg dr. G i e s s w e i n Sándortól, a győri püspök nagy-tudományu és jáles tollu titkáratól, ki hazánkban egyik legelső tanulmányozója a szociális kérdéseknek. Bö forrástanulmányok alapján ismerteti a kis füzethen a czéhek történetét, kiterjeszkedvén a külföldi viszonyokra is, s ama nézetének ad kifejezést, hogy a kézműipart föltétlenül védelemben kell rézesíteni a gyárak ellen. Tanulmányának befejező részét lapunk más helyén közöljük „Keresztény szellem az iparban” czimvel.

A Bibliái tankönyvek reformjáról figyelemreméltó könyvecskét írt G e r g e l y József székesfővárosi hitoktató. Mint bevezető szavaiban mondja, dolgozatának czéja a Kis képes bibliái a nyilvánosság elé kíséni, tulajdonságait elmondani és az újítás körül felöltő kérdésekre válaszolni. Megjelenése előtt a püspöki kar approbálta, többrendbeli változtatást eszközölővén rajta. Így a mű gondolata a szerzőé, a kidolgozásban résztvevő az egész ország. A hitoktatással foglalkozóknak figyelmébe ajánljuk e művet. Melynek ára 30 kr.

Lélekmentő. Megdöbentő a sz. gvónás elhanyagolásának növekedése, különösen az iparosoknál és az ugynevezett műveltebbeknél. Tennünk kell valamit, hogy az illetők annak szükségességéről és üdvös voltáról tudomást nyerjenek. Erre alkalmasnak és igen ajánlatosnak véljük a könyvet: Lélekmentő. Írta Tóth Mike Kalocsán ára 50 kr. A tárgy világos kezelése, az indító okok meggyőző ereje, az irány élnékesége és változatos fordulatai, a közbeszött elbeszélések, hasonlatok és finom élti megjegyzések, egybekötve a mély alaposággal, oly érdekesek teszik e könyv olvasását, hogy alig bírja az ember félbeszakítani.

Színház.

Az idei saison operette-üdjónsága közül a francia származásnak csak fél sikert tudtak elérni. A kis hőrcsögöt, Klárit és Mi történt az éjjelt hamar el fogja felejtani a közönség. A szombaton bemutatott Brigittára is ez a sors vár. És ez természetes, mert ezek a darabok nem internacionális értékűek, hanem speciálisan a párisi izlés számára írtak. Nem annyira operettek, mint inkább zenés vaudeville-ek, kisebb párisi színházak csemegéi a vidám szórakozást kereső boulevard-közönség számára. Ami azonban a pikantiert rajongó gall tülekek első rangú élvezet, az a mi követelőző és bizonyos tekintetben nyárpolgáris izlésünket nem elégti ki. Mi muzsikát várunk az operetekben, nem pedig couplet-szerű betéteket, melyek pontje a fordításban majd mindig elhaiványodik. Viktor Roger-nek, Brigitta és a Klári szerzőjének Párisban már kitűnő neve van. nálunk ellenben alig találna kiadót a szerzeményeikhez. Ez a legújabb darabja, melyhez a szöveget ketten írták. szintén a francia katonaeletet viszi a színpadra. Hogy pikáns mondasokban nem szűkösködi, talán fölösleges is külön megjegyezni. Meséje elég élénk, s egyes jelenetei sikerültek. Az előadáson nincs kifogásolni való, mert Csongory Mariska, Petrik Agnes és Hegyesi Gyula kiaknázták azt, a mit lehetett.

Vasárnap a Cziterás ment, a vásár daczára félig felt ház előtt. Csongori kedvesen játszott Rozettát, Petrik Agnes pedig különösen a második felvonásban, zajos tapsokat aratott értezteljes és tiszta énekével. A két rendő (Lomniczy és Hegyesi) kupléi, a melyek közt volt alkalomszerű is (a Pulszky-esetről), viharos derültséget támasztottak. A többi szereplő a régi buzzalommal iparkodott jó ensembelt hozni létre.

A Charlie néjje hétfői előadásán, kivált a férfi szereplők, erős szerep nem tudással küzködtek, a mi hátrányára volt a gyors menetű bohózatnak. Némi tulzásoktól eltekintve Hegyesi jó alakot csinált a braziliai nagy-néből, s Tárnocky Gizella csinos Kitty volt. Frank ellenben botrányosan tulzott, s oxfordi ügyvéd helyett dock-munkás modorát mutatta be, a kit nem egy magánházból, hanem a Witechapel legutolsó boardng-house-ból

Magyar Osztály-Sorsjáték.

35007 pénznyeremény 7932000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény
a legkedvezőbb esetben

Egy Millió korona.

A II. osztály huzása
1896. márczius 11-14-ig.

Nyeremény	korona	korona
1 á	1000000	= 100000
1 „	60000	= 60000
1 „	40000	= 40000
1 „	30000	= 30000
1 „	20000	= 20000
1 „	15000	= 15000
1 „	10000	= 10000
2 „	8000	= 16000
8 „	4000	= 32000
10 „	2000	= 20000
13 „	1000	= 13000
100 „	400	= 40000
860 „	120	= 172000
9000 „	120	= 1080000
10000 nyeremény összesen		= 1648000

II. osztályu vétel-sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
40.—	20.—	4.—	2.— frt

II. és III. osztályu teljes sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60.—	30.—	6.—	3.— frt.

Ezen eredeti árakon kívül II. osztályu sorsjegyek megrendelésénél ajánlott levél portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig ajánlási díj és 2 nyeremény-jegyzékért 40 kr. küldendő be.

A III. osztály huzása
1896. május 12-28-ig.

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600000	600000
1 á	400000	400000
1 „	300000	300000
1 „	200000	200000
1 „	100000	100000
2 „	40000	80000
2 „	20000	40000
3 „	10000	30000
10 „	5000	50000
34 „	6000	204000
100 „	2000	200000
200 „	1000	200000
2050 „	200	410000
22000 „	150	3300000
25007 nyeremény és egy jutalom		6284000

Ezen az nyeremény mellett az osztályu jutalmat kapja a jutalomkorona jutalmát.

Az Osztály-sorsjegyeknek II. osztályra való megújítása az I. osztályu sorsjegyek beküldése és a sorsjegy árának befizetésével legkésőbb márczius 1-éig eszközendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

HEINTZE KÁROLY, Budapest

Szervita-tér 3. Sürgőnyezim: LOTTOHEINTZE BUDAPEST. Szervita-tér 3.

Ifj. FÜSTÉR IMRE

asztalos- és kárpitos butorraktára

Székesfejérvár, Iskola-utca 10.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom újonnan berendezett dus választékú

*** * kárpitos és asztalos butorraktáramat, * * ***

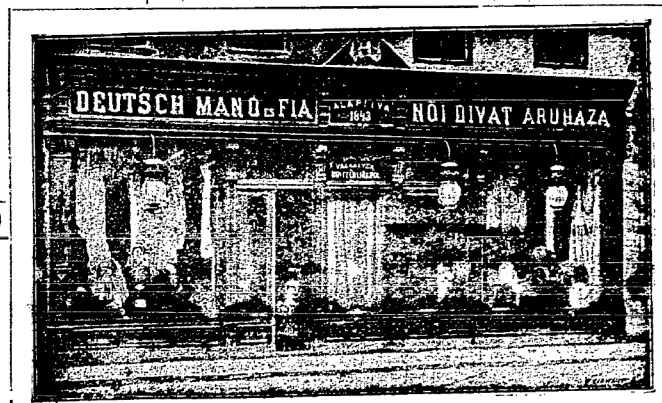
hol minden e szakmába vágó munkák nagy választékban kaphatók a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, u. m.: háló, ebédlő, szalon, iroda és előszoba berendezések. Széjjel nyitható fotel, mely éjjel ágynak alkalmazható, magas divánok, ottománok, tükrök, képek és más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitos-munkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy a megrendelt butordarabokat vagy átalakítások kézimunkák modrozása, régi butorok a saját műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek; miért is minden nálam rendelt butorokért, illetve munkákért kezességet vállalok.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel szívesen szolgálók. Vidéki megrendeléseknél a címre különösen vigyázni kérem.

Tisztelettel:

Ifj. FÜSTÉR IMRE.

Bátorkodjuk a n. é. közönséget értesíteni, hogy aruhazainkat a legdivatosabb NŐI DIVAT-KELMEK, — szallag és gyöngy-diszkekkel, nemkülönbön FELÖLTÖK- és GALLÉROKKAL valóban meglepő választékkal felszereltük, úgy, hogy aruhazunk városunk nevezetesét képezi.

Női fehérnemű müintézetünkben leggazdagabb kiállításu KELENGYÉK készülnek, melyekből állandó KÉSZLETET tartunk.

Igérjük, hogy főbb törekvésünk ezentul is odairányul, hogy bennünk helyezett bizalomnak teljesen megfeleljünk.

Kész szolgálai:

DEUTSCH MANÓ ÉS FIA.

Fogorvos

Dr. RITSCHER ZSIGMONDa bécsi fogorvosi egyetemi-intézet
volt fogorvosa.

Székesfehérvár, sas-utca 7. sz.

Foghuzás érzéketlenítő szerrel.
Plombálás arany, platina és cementtel.
Műfogak és fogsorok kaucsuk vagy
arany alapon.

Speciálista arany plombálásban.

Rendel reg. 8 óratól este 6-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Herbabsny phosphorsavas

Mész-Vas-Szirupja.

Ezen 26 év óta jó eredménnyel alkalmazott mell-szirup nyáloldólag, köhögéscsillapítólag és izmadság-osztkentőleg hat, valamint az étvágyat, emésztést és táplálkozást elősegítve, a testet erősíti. A szirupban levő vas könnyen asszimilálható természeténél fogva a vörképződésre, oldékony phosphormész-só tartalma által pedig különösen a osontképződésre fontos.

1 üveg ára 1 ft 25 kr., postán csomagolással 20 krcal drágább.

Figyelmeztetés! Intünk mindenkit az ugyanily vagy hasonló név alatt fölmerült, de a mi eredeti készítményünk-től ugy összetételre, mint hatására különböző utánszaktól, s ezért mindig kizárólag a Herbabsny-féle Mész-Vas-Szirup kérendő. Ügyelni kell továbbá, hogy a mellékelt és bejegyzett védjegy minden üvegen rajta legyen, és senki olcsóbb árúért, vagy más ürügy alatt ne engedje rávétetel magát utánszaktok vásárlására!**BÉCS,**
gyógyszertár „zur Barmherzigkeit“
VII/1. Kaiserstrasse 73. u. 75.
Azonkívül kapható a legtöbb gyógytárban.

Hirdetések felvételnek

a

kiadóhivatalban

Szent-István-tér 1. sz.

A t. községi előjárók figyelmébe!

Az új örökösödési eljárás folytán szükségessé vált nyomtatványok, u. m.:

Haiáleset-felvétel. Leltár. Kimutatás. Térítvény. Értesítés

stb. stb. készen kaphatók:

SZÁMMER IMRE könyvnyomdájában
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Nyom. Számmér Imrénél, Székesfejérvárott.